

Załącznik nr 1  
do Uchwały Rady Gminy Bądkowo  
z dnia 28 lutego 2024 roku

**GMINNY PROGRAM  
WSPIERANIA RODZINY  
NA LATA 2024- 2026**

## **I. WPROWADZENIE**

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026, zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Bądkowo w latach: 2018-2020, 2021-2023.

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które oddziałuje na jego osobowość przekazując mu swój system wartości, tradycje i obyczaje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym dla dziecka punktem odniesienia oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze psychicznej, jak i materialno-bytowej. Rodzina funkcjonalna konsekwentnie i z powodzeniem wypełniająca swoje zadania stanowi dla swoich członków, a przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których najniebezpieczniejsze są zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie może uczynić daną rodzinę dysfunkcyjną, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Uzależnienia, przemoc, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, które mają charakter złożony, wymagający interdyscyplinarnych rozwiązań. W przypadku dezorganizacji rodziny, nie spełnia ona swoich podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego też, jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodzinnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Polityka prorodzinna powinna bowiem odpowiadać na współczesne wyzwania wynikające z przemian rodziny i uwarunkowań oddziałujących na jej funkcjonowanie. Powinna być ukierunkowana na wspieranie i pomoc w przewyciężaniu trudności, a w konsekwencji na usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania powinny koncentrować się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

## **II. UZASADNIENIE WDROŻENIA PROGRAMU DO REALIZACJI**

Zgodnie z artykułem 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

W świetle zadań ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym sytuacje kryzysowe powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe i inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Ich działania powinny się opierać na zasadach wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań.

Gminny Program wspierania rodziny w Gminie Bądkowo na lata 2024-2026 jest spójny z kierunkami działań przyjętych w szczególności w następujących aktach prawnych:

- a) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm. );
- b) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. Z 2023 r. poz. 901 ze zm.);
- c) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.);
- d) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminie Bądkowo na lata 2017- 2027, przyjętej uchwałą Nr XVIII/98/2016 Rady Gminy w Bądkowie z dnia 29.12.2016 r.;
- f) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy dla Gminy Bądkowo na lata 2021-2024 przyjęty Uchwałą Nr XXV/151/2021 Rady Gminy w Bądkowie z dnia 3 lutego 2021 r.;
- g) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022-2025.

### **III. DIAGNOZA SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ W GMINIE BĄDKOWO**

Gmina Bądkowo położona jest na Kujawach w południowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie aleksandrowskim. Na terenie gminy Bądkowo znajduje się 26 wsi zgrupowanych w 24 sołectwach. Czynniki demograficzne kształtują się średnio korzystnie. Negatywny wpływ na rozwój demograficzny ma również sytuacja społeczno- gospodarcza, a zwłaszcza trudna sytuacja na rynku pracy.

Gmina Bądkowo liczy 4 121 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2023 r.). Z tego 124 osoby, to osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Aleksandrowie Kujawskim - tym 63 osoby to kobiety. Stopa bezrobocia w powiecie aleksandrowskim wynosi 10,8%.

Gmina Bądkowo jest obszarem bez rozwiniętego przemysłu. 70% ludności utrzymuje się z rolnictwa. Brak jest na terenie gminy Bądkowo większych zakładów przemysłowych.

Zatrudnienie daje nam poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa. Utrata pracy niejednokrotnie staje się traumatycznym przeżyciem, z którym trudno się pogodzić. W takim momencie stajemy się bezradni, tracimy wiarę w swoje umiejętności, martwimy się o przyszłość, o to w jaki sposób zaspokoimy potrzeby najbliższych i swoje. Taka sytuacja niejednokrotnie sprzyja popadaniu w uzależnienia (alkohol, narkotyki), a negatywne emocje, które towarzyszą osobie, która utraciła zatrudnienie mogą potęgować zachowania agresywne, przemocowe. Jednakże utrata zatrudnienia może również wpłynąć na to, że zaczniemy „inwestować w siebie”, zwiększać swoje umiejętności poprzez udział w kursach, szkoleniach. Utrata pracy może sprzyjać także zastanowieniu się nad własną karierą zawodową.

Klientami pomocy społecznej w gminie Bądkowo są przede wszystkim rodziny i osoby o niskich dochodach, bezrobotni, niepełnosprawni, przewlekle chorzy, niezaradni życiowo, osoby bezradne w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Rodziny korzystające z pomocy to w większości rodziny

wieloprotblemowe, a więc takie w których równocześnie występuje kilka czynników kwalifikujących do pomocy.

Poniższa tabela przedstawia najczęstsze przesłanki udzielania pomocy osobom i rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

L.p.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin 2021	Liczba rodzin 2022	Liczba rodzin 2023
1.	Ubóstwo	72	60	40
2.	Bezrobocie	41	39	41
3.	Niepełnosprawność	24	23	33
4.	Długotrwała lub ciężka choroba	42	28	46
5.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	5	6	9
6.	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	16	4	6
7.	Alkoholizm	8	7	7
8.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	7	0
9.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	1	0
10.	Przemoc domowa	3	0	0

Istotną rolę w pracy GOPS w Bądkowie odgrywa praca socjalna czyli interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód, prowadzona jest w oparciu o dokonanie przez pracownika socjalnego diagnozy sytuacji w rodzinie.

	2021	2022	2023
Liczba osób objętych pracą socjalną	281	255	239

Istotne finansowe wsparcie dla matek nigdzie nie ubezpieczonych stanowi świadczenie rodzicielskie przyznawane niezależnie od dochodu do czasu ukończenia przez dziecko 1 roku życia w kwocie 1000,00 zł miesięcznie oraz zastosowanie mechanizmu „złotówka za złotówkę” dla rodzin, których dochód przekroczył ustawowe kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych. Świadczenia rodzinne to zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe), świadczenie rodzicielskie, do których prawo nabywa się w sposób określony w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Budżety domowe dość poważnie zasilają świadczenia „800+” wypłacane na każde dziecko.

Wydatkowanie środków na świadczenie wychowawcze „500+”:

	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>
Liczba dzieci	713	698	5
Kwota wydatkowania	4 456547,50	1 797716,20	6 500,00

Wydatkowanie środków na świadczenie rodzinne:

	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>
Liczba rodzin	202	183	177
Kwota wydatkowania	1 697770,14	1 703194,24	1 862276,56

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego – przysługują osobie uprawnionej do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna. Po spełnieniu wymogów ustawowych świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 500,00 zł.

Poniższa tabela obrazuje wydatkowanie środków z Funduszu Alimentacyjnego na podstawie przepisów Ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów świadczenia (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1993).

	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>
Liczba rodzin	6	8	7
Kwota wydatkowania	53 503,00	52 950,00	56 350,00

Realizowana była wypłata stypendiów szkolnych:

	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>
Liczba dzieci	35	29	26
Kwota wydatkowania	31 635,20	33 760,00	34 360,00

Kolejny program kierowany do rodzin to Karta Dużej Rodziny - polegający na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności. Ulgi i zniżki oferują instytucje państwowe podległe ministerstwom oraz podmioty prywatne na podstawie pisemnej umowy z Ministerstwem Pracy. Realizacja powyższego zadania przedstawia się następująco:

	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>
Liczba wniosków	7	51	40
Liczba kart	22	91	107
Liczba dzieci	13	17	42

Szkoły na terenie gminy cyklicznie realizują ze swoimi uczniami działania ujęte w szkolnych programach wychowawczych oraz profilaktycznych. Oba programy są spójne z założeniami

rządowego dokumentu adresowanego do placówek oświatowych: "Bezpieczna i przyjazna szkoła". Realizowane są programy profilaktyczne we współpracy z przedstawicielami różnych instytucji. Organizowane są spotkania obejmujące grupę dzieci, nauczycieli oraz rodziców gdzie akcentowane są kwestie przemocy, radzenia sobie z agresją, wspólnego spędzania czasu wolnego czy budowania właściwych postaw i relacji w rodzinach, właściwego zachowania i promowania wartości.

Wsparcie dla rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy oferuje Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespół Interdyscyplinarny w Bądkowie.

Od pracujących w Interdyscyplinarnych Zespołach, potrzebujący i szukający wsparcia otrzymują informacje na temat możliwości poszukiwania pomocy oferowanej przez instytucje. Przekazywane są informacje o możliwości prowadzenia postępowania karnego czy innych dyscyplinujących do osiągnięcia pożądanego zachowania przez osoby zakłócające spokój, porządek publiczny, oddziałujących na rozkład pożycia rodzinnego czy demoralizację dzieci. Komisja znaczną część posiadanych środków przeznacza na działania profilaktyczne i edukacyjne głównie wśród dzieci i młodzieży – w tym m.in. dofinansowanie wyjazdu dzieci z rodzin z problemem alkoholowym na obozy socjo - terapeutyczne. Młodzież i dzieci uczestniczą w spektaklach edukacyjno – wychowawczych, warsztatach, występach, spotkaniach. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin, osób dotkniętych przemocą w rodzinie, udzielanie wsparcia i pomocy środowiskom abstynenckim, jak i zagrożonym uzależnieniami, od kilku lat realizuje gmina Bądkowo w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Na realizację tych zadań wydatkowano następujące środki - działania profilaktyczne na rzecz dzieci i młodzieży w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania alkoholizmowi:

	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>
Liczba dzieci objętych wsparciem	230	450	344
Kwota wydatkowania	20 372,95	72 542,88	55 676,23

Z działań profilaktycznych skorzystało:

Forma wsparcia	Liczba dzieci objętych wsparciem		
	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>
Wyjazd dzieci na obóz socjo- terapeutyczny	2	4	4
Warsztaty profilaktyczne w szkołach	-	354	296
Udział dzieci w programach i spotkaniach profilaktycznych	230	450	344

Działalność Punktu Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym i Członków ich Rodzin w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi:

	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>
Liczba osób korzystających z porad	28	15	16
Kwota wydatkowania	7 200,00	7 200,00	7 200,00

Z terenu Gminy Bądkowo przebywają małoletnie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej spokrewnionej:

	2021	2022	2023
Liczba dzieci	6	10	8
Kwota wydatkowania	16 028,49	26 602,83	27 056,95

Od kwietnia 2013r. na podstawie pisemnych umów z Wojewodą realizowany jest program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Wsparciem na przestrzeni tych kilku lat zatrudniony był jeden asystent i obejmował od 4 do 5 rodzin.

Jednym z najistotniejszych czynników warunkujących właściwe funkcjonowanie dziecka w środowisku społecznym jest zdolność rodziców do prawidłowego reagowania w sytuacjach wychowawczych, uwzględniająca potrzeby dziecka przy wykorzystaniu wiedzy i w oparciu o system wartości i norm. Niezbędna jest świadomość celów wychowania i umiejętność działania wychowawczego.

Udzielanie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy do zadań obowiązkowych gminy. Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych działania podejmuje asystent rodziny.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, jak i również liczbę rodzin z którymi asystent zakończył współpracę w latach 2021- 2023.

	2021	2022	2023
Liczba zatrudnionych asystentów – stan na 31 grudnia	1	1	1
Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny	4	4	4
Liczba rodzin, z którymi asystenci zakończyli współpracę – <b>ogółem</b> z tego:	1	2	1
ze względu na osiągnięcie celów	1		
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę		1	1
ze względu na zmianę miejsca zamieszkania (poza teren gminy Bądkowo)		1	

Działalność kulturalną i edukacyjną prowadzi Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna.

Należy więc ocenić, że państwo jak również samorząd kierują coraz szersze wsparcie finansowe ( m.in. świadczenia wychowawcze 800+, „Dobry Start” 300+) dla rodzin z dziećmi. Sytuacja finansowa winna być więc stabilna, niewymagająca dodatkowych interwencji, lub w ograniczonym zakresie. Problemem jest niewłaściwe gospodarowanie budżetem domowym, postawa roszczeniowa, problemy z prawidłowym funkcjonowaniem w rodzinie.

#### IV. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program wspierania rodziny adresowany jest do :

1. Rodzin, w tym niewydolnych wychowawczo, niezaradnych życiowo.
2. Rodzin żyjących w ubóstwie, w tym dotkniętych bezrobociem.
3. Rodzin dotkniętych przemocą.
4. Dzieci i młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym.
5. Rodzin z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawności.

#### V. ANALIZA SWOT GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Bądkowo

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"><li>- znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;</li><li>- dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny;</li><li>- zatrudnienie asystenta rodziny</li><li>- dobra współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę (policja, sąd, PCPR, GOPS, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki);</li><li>- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;</li><li>- liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy Bądkowo;</li><li>- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;</li><li>- obowiązujące strategie, programy, akty prawne;</li><li>- wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- bezradność i niskie kwalifikacje opiekuńczo – wychowawcze rodziców;</li><li>- niski poziom świadomego rodzicielstwa;</li><li>- brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów;</li><li>- wzrost liczby zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży;</li><li>- brak mieszkań treningowych lub wspomaganych;</li><li>- ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej;</li><li>- niewystarczający zasób lekarzy psychiatrów dziecięcych;</li><li>- utrudniony dojazd do poszczególnych miejscowości zarówno na terenie gminy jak i poza nią;</li><li>- wyuczona bezradność i postawa roszczeniowa, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów.</li></ul>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"><li>- wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej przez rodziców;</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- zanik więzi i tradycji rodzinnych;</li><li>- rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę);</li></ul>

- wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia;
- aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych;
- możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację zadań;
- dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami;
- możliwość podnoszenia kwalifikacji przez pracowników GOPS w Bądkowie;
- rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym;
- możliwość skorzystania przez mieszkańców Gminy Bądkowo ze wsparcia specjalistów w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym dla Osób z Problemami Alkoholowymi przy Urzędzie Gminy w Bądkowie.

- wzrost kosztów utrzymania rodzin;
- zatrudnienie niezgodne z kwalifikacjami daleko poza miejscem zamieszkania, bądź wymagające pełnej dyspozycyjności;
- zaniedbania emocjonalne dziecka;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
- obniżanie się aspiracji życiowych;
- brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko;
- nasilenie negatywnych zjawisk: alkohol, narkotyki i inne środki odurzające;
- negatywne wzorce zachowań społecznych;
- wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży;
- wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży;
- rosnące zapotrzebowanie na udzielania wsparcia osobom starszym (zjawisko starzenia się społeczeństwa) i niepełnosprawnym;
- wypalenie zawodowe pracowników.

## VI. CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓLWE

### 1. Cel główny programu:

Zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy na rzecz rodzin, wzmocnienie rodziny i tworzenie warunków do jej prawidłowego rozwoju.

### 2. Cele szczegółowe:

#### a) Wspieranie rodziny w opiece i wychowaniu

- Wspieranie rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym;
- Wspieranie rodzin niepełnych, przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

#### b) Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu:

- Promowanie wartości rodziny - promowanie i wspieranie różnorodnych form integracji rodzin i społeczności lokalnych;
- Wspieranie wychowawczej i wspierającej roli instytucji współpracujących z rodziną (szkoła, kluby sportowe, biblioteki, poradnie);
- Promowanie i wspieranie organizacji różnorodnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - wypoczynek letni i zimowy, w tym także z uwzględnieniem programów profilaktycznych;
- Propagowanie i inicjowanie działań na rzecz środowiskowych form wspierania rodziny w wychowaniu dzieci;
- Praca z rodziną prowadzona przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bądkowie oraz asystenta rodziny;
- Działalność edukacyjno – informacyjna na rzecz podniesienia świadomości w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodzin w społeczeństwie lokalnym;
- Wsparcie finansowe, rzeczowe i usługowe ( stypendia socjalne, dożywianie, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze).

c) Niesienie wsparcia i pomocy zapobiegających kryzysowi w rodzinie i umożliwiających wyjście z sytuacji kryzysowej:

- Współpraca z PCPR w Aleksandrowie Kuj. w realizacji programu „Rodzina w Centrum”;
- Kierowanie rodzin z problemami społecznymi do specjalistów w powiecie – psycholog, mediator, prawnik;
- Wspieranie działań wychowawczych na rzecz rodzin, w tym niepełnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej dla dzieci i rodziców;
- Współpraca w zakresie działań na rzecz skutecznej aktywizacji społecznej i zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym (prace społeczno – użyteczne, roboty publiczne).

d) Praca socjalna na rzecz rodzin z dziećmi:

- Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, wykluczeniem społecznym – motywowanie do podejmowania działań nakierowanych na zmianę;
- Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
- Zwiększanie dostępności do informacji o instytucjach i formach pomocy ( przemoc, uzależnienia itp.);
- Wspieranie edukacji dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa publicznego;
- Tworzenie i realizacja programów z zakresu profilaktyki przemocy, uzależnień itp.;
- Tworzenie możliwości i sprzyjanie podnoszeniu wiedzy i doskonaleniu umiejętności osób bezpośrednio pracujących z rodziną;
- Podejmowanie i koordynowanie działań na rzecz utrzymania bądź powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

## **VII. REALIZATORZY PROGRAMU**

Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bądkowie we współpracy z instytucjami realizującymi zadania w zakresie wspierania rodziny oraz pełniącymi funkcje wspierające:

1. Urząd Gminy Bądkowo;
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bądkowie;
3. Zespół Interdyscyplinarny w Bądkowie;
4. Dzielnicowy KPP w Aleksandrowie Kujawskim;
5. Kuratorzy zawodowi Sądu Rejonowego w Aleksandrowie Kujawskim;
6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Aleksandrowie Kujawskim;
7. Zespół Szkolno – Przedszkolny w Bądkowie ( pedagog szkolny, psycholog szkolny, wychowawcy);
8. Przzychodnia Rodzinna w Bądkowie;
9. Gminny Ośrodek Kultury w Bądkowie.

## **VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU**

1. Środki własne gminy ( w dyspozycji GKRPA, ZI, GOPS )
2. Dotacje z budżetu państwa.
3. Programy rządowe z zakresu wspierania rodziny.
4. Środki pozabudżetowe

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

## **IX. EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU**

Realizacja niniejszego programu pozwoli na:

1. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny biologicznej.
2. Przeciwdziałanie jej marginalizacji i degradacji społecznej.
3. Dążenie do integracji rodziny.
4. Szczegółową analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin.
5. Poprawę bezpieczeństwa dziecka i rodziny.
6. Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.
7. Ograniczanie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin.
8. Podniesienie jakości usług świadczonych przez podmioty zaangażowane w realizację programu

## **X. MONITORING I EWALUACJA**

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu służy sprawdzeniu czy zostały zrealizowane planowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Program wspierania rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Realizowany będzie przy współpracy z gminą, jednostkami samorządowymi oraz innymi podmiotami, które zajmują się rodziną. Informacje do monitoringu realizacji programu będą pozyskiwane od podmiotów zaangażowanych w realizację programu.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w terminie do 30 czerwca każdego roku, sporządzi sprawozdanie z realizacji programu wspierania rodziny w ramach sprawozdania rocznego z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.